

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Děti Země - Klub za udržitelnou dopravu**, občanské sdružení, se sídlem Cejl 48/50, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, odbor dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, zastoupeného JUDr. Ladislavem Kubičkem, advokátem, se sídlem Májová 23, Cheb, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2007, sp. zn. SpKrÚ 40922/2007/ODSH/My, za účasti osoby zúčastněné na řízení: 1) Město Přelouč, se sídlem Masarykovo nám. 25, Přelouč, 2) Ředitelství vodních cest České republiky, se sídlem Vinohradská 184/2396, Praha 3, zastoupeného JUDr. Jiřím Stránským, advokátem, se sídlem Jandova 8, Praha 9, v řízení o kasační stížnosti žalovaného a osoby zúčastněné na řízení ad 2) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 17. 6. 2008, č. j. 52 Ca 48/2007 - 108, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t ak to:

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

Osoba zúčastněná na řízení uvedená výše pod označením 2) a žalovaný podali kasační stížnost proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne sp. zn. SpKrÚ 40922/2007/ODSH/My ze dne 17. 9. 2007. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Odboru stavebního, vodoprávního a dopravy Městského úřadu Přelouč, kterým byla povolena stavba „Stupeň Přelouč II“, specifikovaná dále v řadě dalších objektů zejména mostního charakteru. S ohledem na význam stavby požádala osoba zúčastněná na řízení uvedená výše pod označením 2), tedy Ředitelství vodních cest České republiky (v dalším textu bude pro zjednodušení označována jako „stěžovatel“) současně s kasační stížností o přiznání odkladného účinku.

V návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel odkazuje na skutečnost, že právní následky napadeného rozhodnutí by pro nákladní říční dopravu po českém Labi, jakož i pro silniční dopravu v ČR znamenaly nenahraditelnou újmu, přitom přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeně nabytých práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem – naopak, je s ním v souladu. Tyto skutečnosti pak v dalším obsírném doplnění návrhu podrobně vysvětluje. Zejména poukazuje na předchozí a související investice, které jsou bez realizování projednávaného záměru, bez užitku, dále uvádí, že žádné ohrožené druhy živočichů a rostlin se na území dotčeném stavebním povolením nevyskytují. Dále rozvádí veřejný zájem na splavnění Labe a odlehčení dopravní situaci ČR říční dopravou, kde poukazuje i na efektivnost a šetrnost lodní dopravy k životnímu prostředí s tím důrazem,

že bez aktuálně projednávaných investic hrozí zánik české říční dopravy. Předmětná stavba je navíc svým charakterem veřejně prospěšnou stavbou. Podpůrné stanovisko dodal v tomto směru i žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku, kde uvádí celou řadu skutečností k doložení veřejného zájmu na realizaci předmětné stavby. Naproti tomu žalobce uvedl ve svém vyjádření k návrhu na odkladný účinek zejména tu skutečnost, že pro stavbu v tuto chvíli nejsou ze státního rozpočtu vyčleněny žádné peníze, ani nepatří mezi finanční a časové priority ČR, takže nepřiznáním odkladného účinku stejně nedojde ke vzniku nenahraditelné újmy. Rovněž dodává, že stavba nemá řadu důležitých správních rozhodnutí (zejm. výjimky ze zákona č. 114/1992 Sb.). Na tuto námitku reagoval stěžovatel zejména sdělením, že po získání pravomocných stavebních povolení je stavbu samozřejmě možno kdykoli znovu zahrnout do rozpočtu. K věci je ještě nutno poznamenat, že návrh na přiznání odkladného účinku byl podán (ovšem žalobcem) i v řízení o žalobě a Krajským soudem v Hradci Králové mu nebylo vyhověno.

Při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku vyšel Nejvyšší správní soud z § 107 a § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že není důvod návrhu vyhovět.

Podle § 55 odst. 4 s. ř. s. usnesení, jímž se řízení nekončí a jímž se nikomu neukládá povinnost, nemusí obsahovat odůvodnění. Přestože citované ustanovení na daný případ dopadá, Nejvyšší správní soud alespoň krátce k věci dodává: Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 4 se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přiznává odkladný účinek, jestliže: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nenahraditelnou újmu, 2) přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob 3) přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Všechny podmínky musejí být splněny kumulativně.

K podmínce ad 1) Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že zákon stanoví, že právní následky rozhodnutí musí znamenat nenahraditelnou újmu pro žalobce (zde tedy stěžovatele) – díky zákona tedy spojuje případnou nenahraditelnou újmu s osobou stěžovatele. Ředitelství vodních cest České republiky bylo zřízeno Ministerstvem dopravy a spojů ČR 1. dubna 1998 a je organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem dopravy, dle ust. § 51 odst. 1. zákona č. 219/2000 Sb. Typově se tedy nejedná o subjekt, jemuž oddálením výstavby může vzniknout nenahraditelná újma. Dále je nutno uvést, že v daném případě došlo pouze k oddálení dosud nezahájené výstavby - rozsudkem krajského soudu bylo zrušeno stavební povolení a vráceno k dalšímu řízení. V současné době tedy běží u správního orgánu řízení, ve kterém jsou odstraňovány vytčené vady. Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, sp. zn. 2 Ans 3/2006 (publikováno pod č. 1255/2007 Sb. NSS) vyslovil: „*Zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závažným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost.*“ I v této (nyní projednávané věci) zdejší soud z tohoto právního názoru vychází. Rozšířený senát se v tomto usnesení zabýval i otázkou možných, obtížně řešitelných procesních důsledků, které mohou nastat tehdy, pokud Nejvyšší správní soud by zrušil rozsudek krajského soudu, jímž bylo správní rozhodnutí zrušeno. Vedle sebe tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná rozhodnutí o téže věci a to nové, v mezidobí vydané správní rozhodnutí, a „obživlé“ původní rozhodnutí. K tomu tento senát pouze poukázal na to, že řešením není nerespektování zákonných důsledků kasační stížnosti, s níž odkladný účinek spojen není. V závěru odůvodnění tohoto usnesení soud příkladmo poukázal na případy, kdy by respektování soudního rozhodnutí (tedy míněno rozhodnutí krajského soudu) mohlo způsobit závažné důsledky (vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu

nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku). Usnesení rozšířeného senátu pak vychází ze základní koncepce, že podání kasační stížnosti zásadně nemá odkladný účinek. Přiznání odkladného účinku je spíše výjimečné.

Z tohoto hlediska nutno nazírat i na nyní projednávanou otázku odkladného účinku kasační stížnosti. Rozhodnutí krajského soudu je pravomocné a jeho právním názorem je správní orgán vázán. Z dikce § 107 s. ř. s. nutno dovozovat („Nejvyšší správní soud ... může ... odkladný účinek přiznat ...), že jde o opatření mimořádné a výjimečné. Kasační stížnost je opravným prostředkem proti již pravomocnému rozhodnutí krajského soudu a zákon v § 107 s. ř. s. nabádá pouze k přiměřené aplikaci § 73 s. ř. s. (tedy nikoli aplikaci obdobné). K zahájení stavby podle údajů ve spise dosud nedošlo. Soudním rozhodnutím se tedy pouze oddaluje zahájení stavebních prací, přičemž u správního orgánu probíhá v současné chvíli řízení směřující k odstranění vytčených vad. Nejedná se tak zde o situaci, kdy výkonem rozhodnutí hrozí konkrétní, jednoznačné a nevratné důsledky (např. hrozba odstranění realizované stavby, exekuce likvidační pokuty apod.). Na novou výstavbu samo o sobě právní nárok není, a z odložení její realizace nehrozí přímá (bezprostředně určitelná a finančně vyjádřitelná) újma. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nenahraditelná újma, která by stěžovateli při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí mohla vzniknout, a jež je základní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), musí představovat výjimečný a závažný stav, přičemž důsledky napadeného rozsudku by musely být spojeny právě s okamžitým výkonem rozhodnutí, kterému by proto bylo třeba předejít. Přiznání odkladného účinku je mimořádným zásahem do účinnosti a vykonatelnosti napadeného rozhodnutí (rozsudku), a to zejména v případě řízení o kasační stížnosti, která sama o sobě je mimořádným prostředkem - nastupuje totiž v okamžiku, když již věc pravomocně prošla řízením správním a řízením před krajským (městským) soudem, a je pravomocně ukončena. V tomto směru je třeba poukázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1 As 39/2006 - 55, ve kterém se uvádí, že by mělo být vyhověno návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby občanských sdružení tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby).

Poněvadž Nejvyšší správní soud neshledal první a podstatnou podmínku pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (vznik nenahraditelné újmy na straně stěžovatelky), nebylo již třeba zkoumat podmínky další, jež musejí být naplněny kumulativně. Proto návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

Pro úplnost se poznamenává, že usnesení o přiznání odkladného účinku může soud navíc dle § 73 odst. 4 s. ř. s. i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. prosince 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu